

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

### תהליכים קבוצתיים עם נפגעי טראומה והתמודדות עם טראומטיזציה משנית - 3888

תאריך עדכון אחרון 19-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר רות גוטפריד

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [Ruth.Gottfried@mail.huji.ac.il](mailto:Ruth.Gottfried@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ו' 10:00-11:00

תאור כללי של הקורס:

היכרות ומבוא לקורס (מהי קבוצה וסוגי קבוצות), מבוא לנושא של טיפול קבוצתי רגיש טראומה, טראומטיזציה משנית בקרב מנחי קבוצות וחשיבות הטיפול העצמי (care-Self) של המטפל. בנוסף, הקורס יתמקד בנושאים הבאים תוך התייחסות, בין היתר, לעבודה קבוצתית עם נפגעי טראומה: יתרונות וחסרונות המדיום הקבוצתי, תפקיד המנחה בקבוצה, תקשורת אפקטיבית בהנחיה (תקשורת מילולית, בלתי מילולית ומשוב), שלבים בהתפתחות הקבוצה, הנחיה ב-קו, תפקידים בקבוצה, עימותים והתמודדות עם התנגדויות, יצירתיות בקבוצה, ותהליך הפרידה כחלק מהתהליך הקבוצתי. מעבר לכך, הקורס יכלול התנסויות חווייתיות מבוססות חמלה להתמודדות עם טראומטיזציה משנית.

מטרות הקורס:

1. הכרת מושגי יסוד, תהליכים ותאוריות מתחום העבודה הקבוצתית, תוך דגש על עבודה קבוצתית עם נפגעי טראומה.
2. הרחבת ארגז הכלים המקצועי והעלאת תחושת המסוגלות העצמית של הסטודנטים בכל הקשור א) להנחיית קבוצות הכוללות נפגעי טראומה ו- ב) להתמודדות מבוססת חמלה עם טראומטיזציה משנית.

תוצרי למידה

בסימום של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים יעמיקו את הידע שלהם לגבי תהליכים ותאוריות מתחום העבודה הקבוצתית באופן כללי ובפרט עם נפגעי טראומה  
הסטודנטים ירחיבו את ארגז הכלים המקצועי שלהם ויעמיקו את תחושת המסוגלות העצמית שלהם בכל הקשור: א) להנחיה עתידית של קבוצות הכוללות נפגעי טראומה, ב) להתמודדות מבוססת חמלה עם טראומטיזציה משנית.

דרישות נוכחות (%) :

-בהתאם לדרישות האוניברסיטה

שיטת ההוראה בקורס: -קריאה מקדימה של ביבליוגרפיה

-הרצאות

-דיונים בקבוצות ובמליאה

-התנסויות חווייתיות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

-היכרות ומבוא לנושאים: מהי קבוצה? סוגי קבוצות וטיפול קבוצתי רגיש טראומה  
-טראומטיזציה משנית בקרב מנחי קבוצות וחשיבות הטיפול העצמי (care-Self)

י-תרונותיו וחסרונותיו של המדיום הקבוצתי  
תפקיד המנחה בקבוצה  
תקשורת אפקטיבית ומשוב  
שלבים בהתפתחות הקבוצה  
הנחיה ב-קו  
תפקידים בקבוצה  
עיוניות בקבוצה והתמודדות עם התנגדויות  
יצירתיות בקבוצה  
התנסויות חווייתיות מבוססות חמלה להתמודדות עם טראומטיזציה משנית  
פרידה מקבוצה כחלק מההליך הקבוצתי

#### חומר חובה לקריאה:

רוזנסון, נ' ונתן, ל' (1997). קבוצה מהי – מושגי יסוד בפסיכולוגיה חברתית. בתוך: נ' רוזנסון ונ' לירון (עורכים), הנחיית קבוצות – מקראה. המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.

Baird, S. L., & Alaggia, R. (2021). Trauma-informed groups: Recommendations for group work practice. *Clinical Social Work Journal*, 49(1), 10-19.

Schwartz, D., Barkowski, S., Strauss, B., Knaevelsrud, C., & Rosendahl, J. (2019). Efficacy of group psychotherapy for posttraumatic stress disorder: Systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Psychotherapy Research*, 29(4), 415-431.

Gottfried, R., & Bride, B.E. (2018). Trauma- Secondary, vicarious, compassion fatigue. *Encyclopedia of Social Work* (p. 1-26) Oxford University Press.

יאלום, א' ולשץ' מ' (2005). הגורמים הטיפוליים. בתוך: א' יאלום ומ' לשץ', טיפול קבוצתי: תיאוריה ומעשה. הוצאת כנרת.

Sloan, D. M., Beck, J. G., & Sawyer, A. T. (2017). Trauma-focused group therapy. In S. N. Gold (Ed.), *APA handbook of trauma psychology: Trauma practice* (pp. 467-482). American Psychological Association.

זיו, י' וברהב, י' (2011). אישיות המנחה והשפעתו על הקבוצה. בתוך: י' זיו וי' ברהב, מסע קבוצתי – המדריך למנחה קבוצות (מהדורה נרחבת). הוצאת רמות.

זיו, י' וברהב, י' (2011). אווירה קבוצתית. בתוך: י' זיו וי' ברהב, מסע קבוצתי – המדריך למנחה קבוצות (מהדורה נרחבת). הוצאת רמות.

רוזנסון, נ' ונתן, ל' (1997). מודל התפתחותי של טיפול קבוצתי קצר מועד. בתוך: נ' רוזנסון ונ' לירון (עורכים), הנחיית קבוצות – מקראה. המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.

קפלן, י' (2002). הנחיה ב-קו בעבודה קבוצתית עם נוער מנותק. מניתוק לשילוב, 11, 44-57.

McDonald, S. (2019). Co-leading trauma groups across disciplines. In S., Wise, & E.

---

Nash. *Healing trauma in group settings: The art of co-leader attunement* (p. 90-101). Taylor and Francis

זיו, י' ובהרב, י' (2011). תפקידים פסיכולוגיים בקבוצה. בתוך: י' זיו וי' בהרב, מסע קבוצתי - המדריך למנחה קבוצות (מהדורה נרחבת). הוצאת רמות.

זיו, י' ובהרב, י' (2011). עימותים בקבוצה. בתוך: י' זיו וי' בהרב, מסע קבוצתי - המדריך למנחה קבוצות (מהדורה נרחבת). הוצאת רמות.

זיו, י' ובהרב, י' (2011). התנגדויות בקבוצה. בתוך: י' זיו וי' בהרב, מסע קבוצתי - המדריך למנחה קבוצות (מהדורה נרחבת). הוצאת רמות.

Marmarosh, C. L. (2021). Ruptures and repairs in group psychotherapy: Introduction to the special issue. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 25(1), 1-12.

זיו, י' ובהרב, י' (2011). פרידה. בתוך: י' זיו וי' בהרב, מסע קבוצתי - המדריך למנחה קבוצות (מהדורה נרחבת). הוצאת רמות.

Riva, M. T., & Smith, R. D. (2017). Termination in group therapy: The neglected stage. In *The group therapist's notebook: homework, handouts, and activities for use in psychotherapy* (pp. 245-253). Routledge.

#### חומר לקריאה נוספת:

Hahn, A., Paquin, J. D., Glean, E., McQuillan, K., & Hamilton, D. (2022). Developing into a group therapist: An empirical investigation of expert group therapists' training experiences. *American Psychologist*, 77(5), 691-709.

Li, X., Kivlighan Jr, D. M., Paquin, J. D., & Gold, P. B. (2020). What was that session like? An empirically-derived typology of group therapy sessions. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 25(2), 107-121.

#### מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 85 %  
השתתפות פעילה / עבודת צוות 15 %

---

מידע נוסף / הערות:

-ייתכנו שינויים בסדר השיעורים בקורס.

-הגשת המטלה המסכמת של הקורס באיחור תגרור הפחתה בציון.